

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 4 września 2014 r.,
sprawy **Z. K.**, skazanego za przestępstwa z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i innych,
w kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. II AKa (...), na
podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

postanawia:

- 1.stwierdzić, że brak jest podstaw do wznowienia z urzędu postępowania karnego prawomocnie zakończonego wobec Z. K. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. II AKa (...);**
- 2.obciążyć Skarb Państwa wydatkami postępowania w kwestii wznowienia.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 31 lipca 2012 r., sygn. II K (...), Z.K. został skazany za popełnienie dwóch przestępstw, za które wymierzono mu kary jednostkowe oraz karę łączną 5 lat pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. II AKa (...), po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 41 § 1 k.p.k. polegające na tym, że w składzie Sądu Apelacyjnego rozpoznającego apelację uczestniczyli podlegający

wylączeniu sędziowie, którzy w tej samej sprawie orzekali w przedmiocie stosowania wobec skazanego tymczasowego aresztowania oraz zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 258 § 3 k.k. i art. 64 § 1 k.k. Postanowieniem z dnia 29 października 2013 r., w sprawie o sygn. V KK 206/13, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Skazany Z. K. w piśmie z dnia 8 lipca 2014 r. kierowanym do Prezesa Sądu Najwyższego wniósł o wznowienie postępowania karnego w sprawie, gdyż doszło, jego zdaniem, do naruszenia przepisu art. 439 k.p.k. Jak można wnioskować z treści pisma, skazany upatruje wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w nienależytej obsadzie sądu, gdyż sędzia składu orzekającego w Sądzie Okręgowym w Z., będąca sędzią Sądu Rejonowego, posiadała delegacje podpisane przez podsekretarza stanu, a nadto winna być wyłączona od orzekania z mocy prawa, gdyż uprzednio wydała postanowienie z dnia 7 stycznia 2011 r. o przedłużeniu tymczasowego aresztowania. Nadto skazany wskazał, iż mimo złożonego przez niego wniosku, nie został doprowadzony na rozprawę odwoławczą w Sądzie Apelacyjnym w (...) oraz, że do chwili obecnej nie została wyjaśniona sprawa brakującego w aktach sprawy protokołu przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym jednego ze świadków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed wszystkim należy zauważyć, że wznowienie postępowania karnego na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. z powodu wystąpienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48). Stronie nie przysługuje więc, w takiej sytuacji, wniosek o wznowienie postępowania karnego, a jedynie może, w trybie art. 9 § 2 k.p.k., zasygnalizować organowi procesowemu wystąpienie uchybienia należącego do katalogu bezwzględnych przyczyn odwoławczych w celu jego ujawnienia. Tego rodzaju inicjatywa strony uruchamia przeprowadzanie czynności z urzędu i w przypadku potwierdzenia istnienia uchybienia, dochodzi do wznowienia postępowania z urzędu i uchylenia wadliwego orzeczenia.

Przed rozważeniem, czy w sprawie niniejszej zaistniały uchybienia z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. nakazujące wznowienie postępowania z urzędu, stwierdzić

należy, że wymóg z art. 542 § 4 k.p.k. został spełniony, gdyż uchybienia wskazane przez skazanego nie były uprzednio przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Nie ulega wątpliwości, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ma obowiązek uwzględniania, także poza granicami środka zaskarżenia i z urzędu, uchybień będących bezwzględными podstawami odwoławczymi. Jednakże nakaz brania pod uwagę takiej obrazy prawa, choćby strony tego nie podniosły i nawet poza granicami zaskarżenia, nie jest równoznaczny z przyjęciem, że zawsze in concreto, uchybienia te są dostrzeżone, a tym samym, że stają się przedmiotem rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 r., II KO 59/04, OSNKW 2005, z. 6, poz. 65). Z uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2013 r. oddalającego w niniejszej sprawie kasację jako oczywiście bezzasadną, sporządzonego na wniosek skazanego, nie wynika, aby rozważał on kwestie związane z uchybieniem, o którym mowa w art. 439 § 1 k.p.k. w zakresie podniesionym przez skazanego. Należy bowiem zauważyć, że zagadnienia związane z wyłączeniem sędziów zarówno w trybie art. 41 § 1 k.p.k. jak z mocy prawa w trybie art. 40 k.p.k. były przedmiotem analizy Sądu, ale dotyczyły one sędziów Sądu Apelacyjnego w (...).

Rozważając, czy w niniejszej sprawie rzeczywiście doszło do bezwzględnej przyczyny odwoławczej, należy zauważyć, że w trakcie całego okresu rozpoznawania sprawy przez Sąd Okręgowy, sędzią przewodniczącą składu orzekającego była sędzia Sądu Rejonowego w Ś. delegowana do Sądu Okręgowego w Z.. W swoim piśmie skazany, prawdopodobnie na poparcie swojego stanowiska, iż sędzia SR D. K. P. nie była uprawnionym sędzią do orzekania w jego sprawie, przywołał dwa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., sygn. V KK 402/13. Skarżący odnosząc się do tego orzeczenia nie zauważył jednak, że dotyczy ono całkowicie odmiennego zagadnienia, niż wskazywane przez niego, a to brania udziału w orzekaniu sędziego przeniesionego do danego sądu decyzją Ministra Sprawiedliwości w trybie art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 427 j.t. ze zm., dalej zwanej u.s.p.) w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2012 r. w sprawie zniesienia niektórych

sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1121) i z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1223). W aktach sprawy znajdują się natomiast trzy decyzje Ministra Sprawiedliwości, wydane na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p., delegujące sędziego SR D. K. P. do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego w Z. w czasie obejmującym wszystkie terminy rozprawy. Decyzje te były podpisywane przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, co wbrew sugestiom skazanego, czyni zadość wymogowi wynikającemu z art. 77 § 1 u.s.p. Podkreślić należy, że ten problem prawny był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego wielokrotnie i w uchwale pełnego składu z dnia 14 listopada 2007 r. stwierdził, że ustawowe uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie (77 § 1 u.s.p.) może być w jego zastępstwie (art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 ze zm.) albo z jego upoważnienia (art. 37 ust. 1 ww. ustawy) wykonywane przez sekretarza stanu lub podsekretarza stanu (OSNKW 2007, z. 13, poz. 85). W takiej sytuacji nie zachodzą podstawy do wznowienia postępowania z urzędu, gdyż Sędzia SR D. K. P. była osobą uprawnioną do orzekania w niniejszej sprawie w składzie Sądu Okręgowego (ściślej - Sąd był należycie obsadzony).

Należy również podkreślić, że orzekanie w sprawie Z. K. przez sędziego, który uprzednio orzekał w przedmiocie jego tymczasowego aresztowania nie może także stanowić przesłanki do wznowienia postępowania z urzędu, gdyż okoliczność taka nie stanowi podstawy do wyłączenia sędziego z mocy prawa w trybie art. 40 k.p.k. Przypomnieć należy, że również to zagadnienie było już kilkakrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (zob. postanowienia: z dnia 14 stycznia 2003 r., III KKN 400/01, LEX nr 75380; z dnia 7 czerwca 2005 r., V KK 138/05, LEX nr 199871; z dnia 2 sierpnia 2006 r., II KK 2/06, LEX nr 602688).

W takiej sytuacji należy stwierdzić, że w sprawie nie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.k.

Odnosząc się natomiast do pozostałych uchybień wymienionych przez skazanego w jego piśmie, to nawet jeśli faktycznie wystąpiły, to mogłyby być one

traktowane jedynie jako względne przyczyny odwoławcze wymienione w art. 438 k.p.k., co powoduje, że Sąd Najwyższy zwolniony jest w niniejszym postępowaniu z czynienia jakichkolwiek rozważań na ten temat.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw określonych w art. 542 § 3 k.p.k. do wznowienia postępowania z urzędu, orzekając o kosztach na podstawie art. 638 k.p.k.